

[Justitsministeren.]

drejede sig om gennemførelse af de særlige synspunkter, som var lagt til grund i disse sager.

I den fremførte kritik er det ofte blevet gjort gældende, at de afsagte domme i sig selv er altfor milde, og man synes heraf at ville drage den konsekvens, at benådning af den grund ikke burde være søgt udvirket, idet man gør gældende, at løsladelserne har fundet sted efter en meget kort fængselstid. Dette er jo ikke rigtigt. 8 $\frac{1}{2}$ års fængsel er en meget lang straffetid, og også de løsladte, der har afsonet 5—6—7 år af en tidsbestemt straf, har fået en meget alvorlig straf.

Endvidere hævdes det, at man ved den praksis, man har fulgt, har sat en streg over lovlige domme, idet benådningsinstitutionen anvendes til en revision af domstolenes afgørelser. Dette kan jeg ikke være enig i. For det første må det fastholdes, at der ved eftergivelse af en del af en idømt straf ikke slås nogen streg over dommen. Dens vurdering af de straffbare forhold berøres ikke deraf. Den eneste virkning af benådningen er den betingelsesvise eftergivelse af en del af straffen.

Dertil kommer imidlertid, at betingelsesvis eftergivelse af en del af straffen, når det drejer sig om langvarige straffe, ikke er nogen ekstraordinær foreteelse. Det forekommer ikke sjældent, at eftergivelse af en betydelig del af straffen ved benådning finder sted for domfældte i medfør af den almindelige straffelovgivning, og det gælder der som med hensyn til de sager, vi her taler om, at der er en tendens til, at den del af straffen, som eftergives, er større ved de langvarige straffe.

Endvidere er forholdet jo det, at grundloven giver den udøvende magt retten til at give benådning og amnesti. Meningen hermed må være, at fastsættelsen af straffens størrelse i en dom i almindelighed kun kan betragtes som et maksimum for straffens længde, men at det overlades til de straf fuldbyrdende myndigheder at træffe be-

stemmelse om strafaffkortning. Justitsministeren kan derfor ikke unddrage sig at tage ansvaret for afgørelsen af benådningssspørgsmål.

Det er anført, at de stedfundne benådningsakter skulle være eller tilsigte at være en ringeagt overfor modstandsbevægelsen og dem, der gav deres liv i kampen for landets frihed. Jeg forstår de følelser, der kan bevæge de efterladte efter dem, der faldt i frihedskampen. Jeg forstår også, at de kan se anderledes på det, der her er sket, end andre gør, men modstandskampens mål var jo dog ikke den strengest mulige retsforfølgning overfor modstandere, men Danmarks frihed og selvstændighed, og der er da også folk, der har deltaget aktivt i modstandskampen, som har givet udtryk for forståelse af, at de stedfundne løsladelser ikke er ensbetydende med, at man har glemt dem, der gjorde en indsats for Danmarks frihed.

En af de anker, der har været fremsat mod de stedfundne benådningsakter, er den, at de føles af mange som en krænkelse af folkets retsbevidsthed, idet man ikke kan forstå, at forbrydelser skal vurderes anderledes, fordi de er begået i samarbejde med en fremmed besættelsesmagt. Disse domfældte er ikke blevet mildere behandlet, fordi de har begået forbrydelser i samarbejde med besættelsesmagten. Det kan således nævnes, at straffelovstillæggets § 12 om angiveri i forhold til borgerlig straffelovs § 261 om ulovlig frihedsberøvelse betød en meget væsentlig skærpelse, og at denne skærpelse ikke blot bestod i en meget betydelig forhøjelse af strafminimum og strafmaksimum, men tillige åbnede mulighed for anvendelse af livsstraf, når angiveriet havde medført, at nogen havde mistet livet, lidt alvorlig skade på legeme eller helbred eller var blevet ført ud af landet eller var blevet berøvet friheden i længere tid, selvom en sådan følge ikke havde været tilsigtet eller blot omfattet af gerningsmandens forsæt, når blot den kunne tilregnes ham som uagtsom. Dette sidste princip er ændret i den tilsvarende bestemmelse i loven om ændring af borgerlig straf-